

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Гігієна тварин»

Ступінь вищої освіти - **Магістр**
 Спеціальність **212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»**
 Освітньо-професійна програма **«Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»**
 Рік навчання **3**, семестр **5-6**
 Форма навчання **денна**
 Кількість кредитів ЄКТС **7**
 Мова викладання **українська**

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в elearn

Михальська Віта Михайлівна
к.вет.н., доцент, mykhalska.vm@gmail.com

Частина 1. <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=751>
Частина 2. <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=752>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна “Гігієна тварин” необхідна для вивчення та для засвоєння студентами основних положень про охорону здоров’я, попередження захворювань та підвищення продуктивності тварин, одержання високоякісної та біологічно повноцінної тваринницької продукції. Метою дисципліни є забезпечення студентів знаннями з основ сучасної зоогігієнічної науки і практики для проведення ними в господарстві комплексу санітарних заходів спрямованих на збереження здоров’я, підвищення продуктивності та зниження собівартості тваринницької продукції. Предметом вивчення дисципліни є збереження здоров’я сільськогосподарських тварин, забезпечення продуктивності тварин та високої якості продукції. Першочерговим завданням сучасної гігієни є своєчасне виявлення шкідливих для здоров’я тварин факторів довкілля і розробка заходів профілактики, спрямованих на їх усунення; науково-практичне обґрунтування параметрів мікроклімату; розробка санітарно-гігієнічних правил, нормативів, раціональних способів утримання, годівлі, напування та експлуатації різних видів сільськогосподарських тварин з обов’язковим забезпеченням охорони навколишнього середовища.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні/ самостійні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
5 семестр календарного плану*				
Модуль 1. Фізичні властивості повітряного середовища				
Тема 1. Вступна лекція. Предмет і методи Гігієни тварин.	2/2	Студент повинен: Знати історію формування і розвитку гігієни як самостійної науки; основні завдання та мету курсу; основні поняття добробуту тварин, поняття про стрес і стрес-реакції організму, адаптацію та акліматизацію тварин, форми поведінки тварин,	<i>Підготовка до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn).</i>	<i>Виконання та здача лабораторних робіт – зараховано.</i>
Тема 2. Благополуччя тварин. Основні положення щодо гуманного поводження з тваринами.	2/2		<i>Виконання та здача лабораторної роботи</i>	

		<p>профілактику технологічного стресу тварин.</p> <p><u>Вміти</u> використовувати методи гігієни для забезпечення оптимального мікроклімату в приміщенні та збереження здоров'я тварин; аналізувати поведінку сільськогосподарських тварин різних видів, статеві-вікових груп, тварин у різних фізіологічних станах.</p> <p><u>Використовувати</u> сучасне лабораторне обладнання та прилади для дослідження показників мікроклімату та фізіологічного стану тварин.</p>	<p>(в методичних рекомендаціях та самостійно).</p> <p><i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn).</p> <p><i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова- в eLearn).</p>	<p><i>Модульна тестова робота</i> в eLearn.</p> <p><i>Самостійна робота</i> – згідно з журналом оцінювання в eLearn</p>
<p>Тема 3. Повітряне середовище тваринницьких приміщень та його властивості. Температура повітря як гігієнічний фактор, зона теплової байдужості.</p>	2/2	<p>Студент повинен:</p> <p><u>Знати</u> склад та властивості повітряного середовища тваринницьких приміщень, вплив на організм тварин температури, вологості, атмосферного тиску, швидкості руху повітря та освітленості.</p>		
<p>Тема 4. Атмосферний тиск та його вплив на організм тварин.</p>	2/2			
<p>Тема 5. Вологість повітря та її гігієнічне значення.</p>	2/2	<p><u>Розуміти</u> механізм утворення теплопродукції в організмі тварин та способи зменшення чи збільшення теплоутворення;</p>		
<p>Тема 6. Швидкість руху повітря та його гігієнічне значення.</p>	2/2			
<p>Тема 7. Сонячна радіація та її вплив на організм тварин.</p>	2/2	<p>причини утворення гірської хвороби тварин, роботу рецепторів в організмі тварин, бактерицидну дію УФ-променів, теплову дію ІЧ-променів.</p> <p><u>Розрізнити</u> властивості теплоутворення скелетних та гладеньких м'язів, шкіри, внутрішніх органів.</p> <p><u>Використовувати</u> сучасне лабораторне обладнання та прилади для забезпечення оптимального мікроклімату в</p>		

		<p>приміщенні, нормування природного та штучного освітлення</p> <p>тваринницьких приміщень, застосування ультрафіолетового та інфрачервоного опромінення для зміцнення здоров'я і підвищення продуктивності тварин та їх обігріву.</p>		
Модуль 2. Хімічний склад повітряного середовища. Гігієна тваринницьких приміщень.				
<p>Тема 8. Хімічний склад повітряного середовища та його вплив на організм тварин. Охорона повітряного середовища від забруднень</p>	2/2	<p><u>Знати</u> хімічний та біологічний склад повітряного середовища тваринницьких приміщень, джерела утворення шкідливих газів та пилу в приміщеннях та їх вплив на організм тварин.</p>	<p><i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn).</p>	<p><i>Виконання та задача лабораторних робіт – зараховано.</i></p>
<p>Тема 9. Пилова та мікробна забрудненість повітряного середовища.</p>	2/2	<p><u>Вміти</u> на основі знання про хімічні та біологічні властивості повітряного середовища створити комфортні умови для тварин, які б сприяли зміцненню їх здоров'я та підвищенню продуктивності.</p> <p><u>Використовувати</u> сучасне лабораторне обладнання та прилади для дослідження складу повітряного середовища, а також проведення комплексу заходів по попередженню забруднення повітря в приміщенні.</p>	<p><i>Виконання та задача лабораторної роботи</i> (в методичних рекомендаціях та самостійно).</p> <p><i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn).</p>	<p><i>Модульна тестова робота в eLearn.</i></p> <p><i>Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn</i></p>
<p>Тема 10. Гігієна тваринницьких приміщень.</p>	2/2	<p>Студент повинен:</p> <p><u>Знати</u> основні вимоги до вибору ділянки під будівництво тваринницького підприємства, санітарно-гігієнічні вимоги до будівельних матеріалів, внутрішнього обладнання та мікроклімату приміщень.</p> <p><u>Вміти</u> на основі знань забезпечити зонування та благоустрій території тваринницького об'єкту.</p> <p><u>Використовувати</u> сучасні національні і міжнародні нормативно-правові акти, наукові праці, методичні розробки,</p>	<p><i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова- в eLearn).</p>	

		рекомендації, інструкції тощо для забезпечення оптимальної роботи підприємства.		
Тема 11. Санітарно-гігієнічні вимоги до вентиляції та теплового балансу тваринницьких приміщень.	2/2	Студент повинен: <u>Знати</u> загальну характеристику систем вентиляції та їх характеристику, особливості застосування вентиляцій з природним та механічним збудженням повітря, її призначення та вплив на організм тварин, значення теплового балансу приміщень. <u>Вміти</u> на основі знання умов технологічного процесу, роботи машин та апаратів у тваринництві вибрати необхідні системи для підтримання оптимального мікроклімату в приміщенні. <u>Використовувати</u> сучасне обладнання та прилади для забезпечення оптимального мікроклімату в приміщенні.		
Тема 12. Санітарно-гігієнічні вимоги до підстилки та гнойового господарства.	2/2	Студент повинен: <u>Знати</u> види підстилки для різних видів тварин та їх гігієнічну оцінку, сучасні підходи до створення, використання та переробки підстилкового матеріалу. <u>Розуміти</u> відповідальність за недотримання екологічного законодавства щодо порушення норм при зберіганні та утилізації побічних продуктів виробництва (гній, сеча, гноївка, підстилка, трупи тварин тощо). <u>Вміти</u> на основі знання умов роботи машин та апаратів у тваринництві вибрати способи видалення побічних продуктів виробництва (гною, посліду, гноївки		

		тощо). <u>Використовувати</u> сучасні способи видалення, зберігання та утилізації відходів для попередження забруднення навколишнього середовища.	
Тема 13. Санація тваринницьких приміщень. Заходи профілактики хвороб на тваринницьких об'єктах.	2/2	Студент повинен: <u>Знати</u> гігієнічне значення, методи та способи дезінфекції, дезінсекції та дератизації, знати сучасні вимоги по догляду за тваринами, гігієнічне значення загартування тварин та моціону; фізіологію терморегуляції організму тварин, механізм реакції на стрес різних видів тварин, види транспортних засобів для перевезення тварин.	
Тема 14. Гігієна догляду за тваринами.	2/2		
Тема 15. Санітарно-гігієнічні вимоги до транспортування тварин.	2/2	<u>Вміти</u> на основі знання видів дезінфекції, дезінсекції та дератизації вибрати дієвий препарат та безпечний метод; забезпечити зміцнення здоров'я тварин; на основі знання умов транспортування тварин вибрати найкращий спосіб транспортування та забезпечити потребу між різними видами тварин щодо площі утримання їх під час транспортування. <u>Використовувати</u> сучасне обладнання та прилади для профілактики транспортного стресу, дослідження фізіологічного стану тварин, а також проведення санації тваринницьких приміщень.	
Всього за 5 семестр			70 100*0,7 (максимум 70 балів)
Залік			30
Всього за курс			100

6 семестр календарного плану*				
Модуль 3. Гігієна ґрунту та води.				
Тема 1. Ґрунт, його гігієнічне значення.	2/2	Студент повинен:	<i>Підготовка до лекцій</i>	<i>Виконання та</i>
Тема 2. Біогеохімічні провінції, їх роль у виникненні незаразних захворювань тварин. Методи охорони та оздоровлення ґрунтів.	2/4	<p><u>Знати</u> гігієнічне значення фізичного, хімічного та біологічного складу ґрунту, санітарно-гігієнічне значення процесів самоочищення ґрунту, біогеохімічні провінції, їх роль у виникненні незаразних захворювань тварин, методи охорони, оздоровлення та знезараження ґрунту.</p> <p><u>Розуміти</u> вчення про біосферу.</p> <p><u>Вміти</u> на основі знання про ґрунт визначити водні, хімічні та біологічні властивості ґрунту, запропонувати методи охорони та оздоровлення ґрунтів.</p> <p><u>Використовувати</u> сучасне обладнання та прилади для визначення властивостей ґрунту.</p>	<p>(попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn).</p> <p><i>Виконання та задача лабораторної роботи</i> (в методичних рекомендаціях та самостійно).</p> <p><i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn).</p>	<p><i>здача лабораторних робіт – зараховано.</i></p> <p><i>Модульна тестова робота в eLearn.</i></p> <p><i>Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn</i></p>
Тема 3. Санітарно-гігієнічні вимоги до кормів для тварин.	2/2	Студент повинен:		
Тема 4. Гігієнічні вимоги до режиму годівлі тварин. Кормові отруєння.	2/4	<p><u>Знати</u> гігієнічні вимоги до виробництва, заготівлі, зберігання і використання кормів, причини зниження якості кормів та методи їх санітарно-гігієнічних досліджень, особливості санітарно-гігієнічного контролю якості кормів та годівлі тварин в умовах промислових комплексів, підсобних, фермерських та приватних господарств.</p> <p><u>Розуміти</u> перетворення енергії та поживних речовин в організмі, фізіологію травлення; наслідки недбалого ставлення до випасання тварин та згодовування їм шкідливих і отруйних кормів.</p> <p><u>Вміти</u> на основі знання про шкідливі та отруйні рослини і корми, забезпечити повноцінну і безпечну годівлю тварин.</p> <p><u>Використовувати</u> сучасне обладнання та</p>	<p><i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова- в eLearn).</p>	

		прилади для запобігання отруєнь кормами в умовах промислових комплексів, підсобних, фермерських та приватних господарств.		
Тема 5. Санітарно-гігієнічне значення води та водопостачання у тваринництві.	2/2	Студент повинен: <u>Знати</u> фізіологічне та санітарно-гігієнічне значення води у тваринництві, санітарно-гігієнічні вимоги до питної води, джерела водопостачання та їх гігієнічна оцінка; потребу тварин, організацію та гігієну напування тварин при різних системах утримання.		
Тема 6. Самоочищення води. Методи поліпшення якості води.	2/4	<u>Розуміти</u> процес засвоєння води організмом, фізіологічне значення води в організмі тварин.		
Тема 7. Організація та напування різних видів тварин.	2/2	<u>Використовувати</u> сучасне обладнання та прилади для дослідження властивостей води та забезпечення потреби тварин.		
Тема 8. Стічні води, їх походження, характеристика та методи очищення і знезараження.	2/4	Студент повинен: <u>Знати</u> процеси самоочищення води і методи контролю її якості, методи очищення, поліпшення якості та знезараження питної води, характеристику стічних вод, вплив на санітарний стан води відкритих та підземних вод, ґрунтів, <u>Розуміти</u> класифікацію методів очищення та знезараження води. <u>Використовувати</u> сучасне обладнання та прилади для визначення складу стічних вод та рекомендувати способи очищення і знезараження їх.		
Модуль 4. Спеціальна гігієна (утримання тварин).				
Тема 9. Гігієнічні вимоги до утримання великої рогатої худоби.	2/2	Студент повинен: <u>Знати</u> санітарно-гігієнічні вимоги до систем і способів утримання, використання різних статево-вікових та виробничих груп ВРХ, гігієнічні вимоги до приміщень та їх внутрішнього обладнання, санітарно-гігієнічні вимоги до	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn).	<i>Виконання та здача лабораторних робіт – зараховано.</i>

		<p>одержання молока високої санітарної якості, гігієну догляду, годівлі та утримання племінних тварин, бугаїв-плідників.</p> <p><u>Вміти</u> порівнювати отримані дані з ВНТП-АПК-01.05 «Скотарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми)».</p> <p><u>Визначати</u> за допомогою приладів показники мікроклімату у тваринницькому приміщенні.</p> <p><u>Використовувати</u> сучасне обладнання та прилади для забезпечення оптимального мікроклімату.</p>	<p><i>Виконання та здача лабораторної роботи (в методичних рекомендаціях та самостійно).</i></p> <p><i>Виконання самостійної роботи (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn).</i></p>	<p><i>Модульна тестова робота в eLearn.</i></p> <p><i>Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn</i></p>
<p>Тема 10. Гігієнічні вимоги до утримання свиней.</p>	2/4	<p>Студент повинен:</p> <p><u>Знати</u> системи і способи утримання свиней та їх гігієнічну оцінку; гігієнічні вимоги до різних типів свинарників і особливості їх внутрішнього обладнання.</p> <p><u>Вміти</u> на основі знання умов роботи машин та апаратів у тваринництві створювати комфортні умови для тварин.</p> <p><u>Використовувати</u> сучасне обладнання та прилади для забезпечення оптимального мікроклімату.</p>	<p><i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи (тестова- в eLearn).</i></p>	
<p>Тема 11. Гігієнічні вимоги до утримання птиці.</p>	2/2	<p>Студент повинен:</p> <p><u>Знати</u> особливості будівництва та розміщення приміщень для утримання різних видів сільськогосподарської птиці; гігієнічні та ветеринарно-санітарні заходи у птахівництві; системи утримання птиці; особливості вирощування молодняку птиці різних видів.</p> <p><u>Вміти</u> порівнювати отримані дані з ВНТП-АПК-04.05 «Підприємства птахівництва».</p> <p><u>Визначати</u> за допомогою приладів показники мікроклімату у пташнику.</p> <p><u>Використовувати</u></p>		

		сучасне обладнання та прилади для забезпечення оптимального мікроклімату.		
Тема 12. Гігієнічні вимоги до утримання овець	2/4	Студент повинен: <u>Знати</u> системи і способи утримання овець та їх гігієнічну оцінку, гігієнічні вимоги до приміщень та їх внутрішнього обладнання, особливості внутрішнього обладнання вівчарень. <u>Вміти</u> порівнювати отримані дані з ВНТП-АПК-02.05 «Вівчарські і козівничі підприємства». <u>Визначати</u> за допомогою приладів показники мікроклімату. <u>Використовувати</u> сучасне обладнання та прилади для забезпечення оптимального мікроклімату.		
Тема 13. Гігієнічні вимоги до утримання коней.	2/2	Студент повинен: <u>Знати</u> системи утримання коней та їх гігієнічну оцінку, особливості будівництва приміщень для утримання коней, зоогігієнічні та ветеринарно-санітарні вимоги у конярстві, гігієну утримання жеребців, кобил та лошат, гігієну використання робочих коней та профілактику травматизму. <u>Вміти</u> порівнювати отримані дані з ВНТП-АПК-06.07 «Конярські підприємства». <u>Визначати</u> за допомогою приладів показники мікроклімату. <u>Використовувати</u> сучасне обладнання та прилади для забезпечення оптимального мікроклімату.		
Тема 14. Гігієнічні вимоги до утримання кролів.	2/4	Студент повинен: <u>Знати</u> особливості будівництва та розміщення приміщень для утримання різних видів хутрових звірів, гігієнічні та ветеринарно-санітарні заходи у кролівництві та		

		звірівництві, системи утримання, особливості вирощування молодняка різних видів. <u>Вміти</u> порівнювати отримані дані з ВНТП-АПК-05.07 «Підприємства звірівництва та кролівництва». <u>Визначати</u> за допомогою приладів показники мікроклімату у приміщенні. <u>Використовувати</u> сучасне обладнання та прилади для забезпечення оптимального мікроклімату.	
Тема 15. Гігієна бджіл та ставового рибництва	2/2	Студент повинен: <u>Знати</u> особливості будівництва та розміщення зимівників та пасіки; гігієнічні та ветеринарно-санітарні заходи у бджільництві; особливості вирощування риби. <u>Визначати</u> за допомогою приладів показники мікроклімату. <u>Використовувати</u> сучасне обладнання та прилади для забезпечення оптимального мікроклімату.	
Можливість отримання додаткових балів:	Додаткові бали можна отримати за підготовку доповіді та участь в студентській конференції		до 10 балів
Всього за 6 семестр			70 100*0,7 (максимум 70 балів)
Екзамен			30
Всього за курс			100
* Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу			

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Студент повинен здавати усі роботи в заплановані терміни до закінчення вивчення поточного модуля. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модульної контрольної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) і дозволяється в термін до закінчення наступного модуля).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування, використанні мобільних девайсів, додаткової літератури під час модульних контрольних робіт, заліків та екзаменів заборонено. Письмові роботи, курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування лекційних та лабораторних занять є обов'язковим для всіх студентів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба,

	міжнародне стажування) навчання може відбуватись згідно з індивідуальним навчальним планом, затвердженим у визначеному порядку. Пропущені лекції, після їх опрацювання здобувачем вищої освіти, відпрацьовуються у вигляді співбесіди з викладачем або в он-лайн формі. Пропущені лабораторні заняття відпрацьовуються студентами в лабораторії кафедри.
--	--

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано